

Nekrologer

FINN HØFFDING

10.3.1899-29.3.1997

Finn Høffding var netop fyldt 98 år, da han den 29. marts 1997 gik bort. Dermed gled en af dansk musiklivs rigest facetterede personligheder i vort århundrede over i historien. Bedst kendt er han som komponist; men hans virke dækkede desuden mange andre sider: organisatoriske, pædagogiske, teoretiske.

Efter uddannelse hos Kr. Sandby, Knud Jeppesen og Th. Laub herhjemme og hos Joseph Marx i Wien slog han i 1920'erne sit navn fast som komponist med bl.a. *Kejserens nye Klader* og de tre første symfonier. I 1929 udgav han sammen med Hakon Andersen *Gymnasiesangbogen*, der siden er kommet i adskillige oplag. Samme år blev han valgt til formand for Musikpædagogisk Forening efter Louis Glass, der forlod posten efter et heftigt opgør i foreningen. I 1931 lagde han sammen med Jørgen Bentzon grunden til De danske Folkemusikskoler og blev samme år lærer på Det kgl. danske Musikkonservatorium, i 1949 professor og 1954-55 direktør. Endvidere har han gennem årene beklædt ledende poster i Dansk Komponistforening, DUT, Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik, KODA, Folkemusikskolerne og som musikkonsulent i Danmarks Radio, ligesom udformningen af bestemmelserne for eksamen til statsprøvet musikpædagog i høj grad er Høffdings værk.

Hans indsats som teoretiker er den side af hans virke, som man fra musikvidenskabeligt hold længst vil mindes. Også den er intimt knyttet til hans pædagogiske virke. I sin *Harmonilære*, der udkom i 1933, slog han selv fast, at teoretisk spekulation ikke var hans sag. Det, som lå ham på sinde, var at lade akkordfølger i harmonikken fremtræde som logiske og umiddelbart forståelige for eleven. Om den dengang gængse trinanalyse med dens romertal sagde han kort og godt: "En analyse, der benytter sig af tal, altså nøjes med nummerering af akkorderne i tonearterne, udtrykker intet om den harmoniske sammenhæng ...." I stedet forelagde han et teori- og analysesystem, som indtil forveksling ligner funktionsharmonik efter Riemann, idet han i vid udstrækning benytter de samme akkordbenævnelser.

Udgangspunktet er den tonale kadence, og de forskellige akkorder bestemmes da ud fra deres "kadenceværdi". Begrebet funktion findes ikke, i stedet benyttes affinitet og dets modsætning kontraritet og imellem de to grupper tillige fænomenet neutrale forbindelser; hertil kommer yderligere betragtning af den enkelte akkords melodiske og rytmiske egenskaber som f.eks. tertsstilling og forholdet mellem spænding og betoning som vigtige determinanter for den harmoniske logik.

I 1969, efter et langt livs erfaringer som lærer i teori og pædagogik, besluttede Høffding af udsende en ny og udvidet version af sin *Harmonilære* med uddybende

forklaringer og forsynet med et stort antal eksempler og opgaver. Første del af dette værk udkom i 1976. Anden del har vi forgæves måttet vente på. Dette er dybt at beklage; thi var den del blevet fuldendt, ville dette værk have stået som et monument over den betydeligste indsats inden for harmonilære i Danmark i dette århundrede.

Jan Maegaard

JOHANNES MULVAD

10.4.1912-13.8.1997

Johannes Mulvad stammede fra Ålborg, hvor hans far havde en konfektionsforretning. Samtidig med at unge Mulvad gik på Ålborg katedralskole, gik han til klaverspil hos byens domorganist. Da han som student kom til København, begyndte han at studere dansk ved universitetet, men samtidig fortsatte han sine klaverstudier, nu hos Alexander Stoffregen. Snart droppede han dog danskstudiet til fordel for musikstudiet hos professor Erik Abrahamsen. Selv om Mulvad heller ikke blev længe i musikstudiet, blev der dog sået nogle frø. Han fik læst værker af Carl Thrane, V.C. Ravn og Angul Hammerich, hvorved han lærte den ældre danske musikforskergeneration at kende. Det var forskere, der langt senere blev en inspiration for hans egen forskning. Han havde imidlertid fået foden indenfor hos Danmarks Radio, nærmere bestemt i nodearkivet, og siden var han med til at bygge underholdningsafdelingen op fra grunden af. Som programlægger fik hans indsats afgørende betydning for kvalitetsniveauet, idet han ønskede at lodig, gerne lettere, *dansk* musik skulle være central i afdelingens musikudsendelser. Mulvad opbyggede i disse år et enormt kendskab til klassisk operettemusik, til opera og syngespil.

Hele hans virke på denne front blev – set i bakspejlet – en forberedelse til det lange otium, hvor programsekretæren for alvor blev musikforsker. Ved førtidspensioneringen i slutningen af 1970erne var han allerede i fuld gang med at arbejde sig ind i det problemkompleks, der knyttede sig til en eventuel udgivelse af Johann Hartmanns musik til Johannes Ewalds to syngespil *Balders Død* og *Fiskerne*. Han havde som få i sin samtid sans for disse forfinede og, med F.J. Billeskov Jansens udtryk, “skrøbelige” værkers litterære og musikalske kvaliteter. Udgivelsesprocessen har han selv beskrevet i artikler her i årbogen (1973-76 s. 141-189; 1979 s. 67-126) og i introduktionerne til partiturerne. Hertil kommer de omfattende rapporter, som han har vedlagt nodematerialet på Det kgl. Bibliotek. Her kan blot lige antydes, at for *Balders Døds* vedkommende forelå der overhovedet ikke noget partitur, mange stemmer var spredt for alle vinde. Mulvad måtte simpelthen gennemse et enormt nodemateriale, hvad han forøvrigt havde stor glæde af, for at lede efter bortkomne stemmer, for ikke at tale om de bortkomne regnskaber for Det kgl. Kapel, som det også lykkedes ham at opspore. Opgaven lignede ind

imellem en kriminalopdagers. Til Mulvads musikalske og litterære forudsætninger kom de håndværksmæssige. Begge partiturer foreligger som *Dania Sonans VI* og *VII* i hans egen smukke, klare nodeskrift. I artiklerne og kommentarerne kom hans formidlingsarbejde i radioen ham til gode. Han skrev et klart og smidigt dansk, ofte med morsomme, rammende formuleringer.

Mulvad fremdrog i nogle værdifulde afhandlinger materialet fra Jonstrup seminariums musikundervisning 1811-1851 (*Dansk Årbog for Musikforskning* 1982 s. 43-71; *Årbog for Dansk Skolehistorie* 1982 s. 24-61). Undervejs fik han også i en artikel lige fjernet den falske glorie, hvormed Charlotte Dorothea Biehl havde pyntet sig, når hun hævdede, at hun havde arbejdet for Det kgl. Teater uden vederlag (*Personalhistorisk Tidsskrift* 1976 s. 179-186). Den personalhistoriske artikel om Rantzau-Ascheberg og Mingotti-operaen fortjener ligeledes at blive nævnt (*Personalhistorisk Tidsskrift* 1992 s. 1-64).

Johannes Mulvad blev i de år, hvor han arbejdede som forsker, den person, der kendte mest til dansk musikdramatik i sidste halvdel af det attende århundrede. Han elskede de danske syngespil, og med partiturerne til *Balders Død* og *Fiskerne* har han selv rejst sig det smukkeste tænkelige minde om sin indsats for denne genre.

Sten Høgel